

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

FINANSINIO AUDITO, ATLIKTO ŠIAULIŲ UNIVERSITETE, A T A S K A I T A

2005 m. balandžio 29 d. Nr.1100-3-9

Panevėžys

Auditas atliktas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės finansinio audito 10-ojo departamento direktoriaus 2004 m. birželio 3 d. pavedimu Nr.1100-3.

Audito užduotis

Audituojamas subjektas – Šiaulių universitetas (toliau - universitetas), adresas: Vilniaus g. 88, LT - 76285 Šiauliai. Identifikavimo kodas – 111951345.

Audituoja 2004 metų metinė finansinė atskaitomybė.

Ataskaita yra sudėtinė išvados, teikiamos Seimui dėl 2004 metų biudžeto įvykdymo apyskaitos, dalis.

Audito tikslai - nustatyti, ar universiteto 2004 metų finansinės atskaitos parodo tikrą bei teisingą finansinę būklę ir ar jos sudarytos remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais bei atlikti sandorių auditą, apimančių teisės aktų laikymosi priežiūrą.

Ataskaita pateikia tik audituotose srityse nustatytus faktus, o 2004 metų finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas audito išvadoje Valstybinio audito reikalavimų nustatyto laiku.

Audituojamu laikotarpiu rektoriumi dirbo Vincas Laurutis, vyriausiąja finansininke – Vilma Lazdauskienė.

Audito atlikimo tvarka ir audituotos sritys

Auditas atliktas pagal Valstybės kontrolės finansinio audito 10-ojo departamento direktoriaus patvirtintą planą, vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais biudžetinių įstaigų apskaitos tvarką ir asignavimų naudojimą.

Audituosios sritys:

- vidaus kontrolė, įskaitant finansų valdymą;
- išlaidos darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui;
- ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas;

- trumpalaikis materialusis turtas ir atsargos;
- išmokos stipendijoms;
- prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos;
- pajamos.

Išankstinio tyrimo metu nustatyti įgimtos bei kontrolės rizikos veiksniai, įvertintos priimtos riziką mažinančios priemonės, įvertinta bendra vidaus kontrolės aplinka. Vidaus kontrolės procedūrų vertinimas atliktas mokėjimų (atsiskaitymų) ir pirkimų, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, stipendijų išlaidų, ilgalaikio ir trumpalaikio turto bei atsargų, pinigų banke ir kasoje bei pajamų apskaitos srityse. Atliktos savarankiškos audito procedūros pagal audito programas, sudarytas audituotoms sritims.

Audituojamos įstaigos finansinės veiklos rezultatai

Universitetas yra aukštoji mokykla, valstybės biudžetinė įstaiga, finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto bei gaunanti kitas lėšas.

Universitetas 2004 m. vykdė tris programas: Aukščiausiosios kvalifikacijos specialistų rengimas – kodas 1.1, Studentų rėmimo plėtra – kodas 1.2, Specialioji programa - kodas 88.8. Programų aprašymuose vertinimo kriterijai numatyti kiektine išraiška – parengtų specialistų skaičiumi, studentų gaunančių stipendijas skaičiumi, renovuotų pastatų plotais ir kitais rodikliais. Pagal planuotus rodiklius sudarytos programų uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų įvykdymo metinės ataskaitos.

2003 m. gruodžio 11 d. Lietuvos Respublikos 2004 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu Nr. IX-1884 skirta 29 672,0 tūkst. Lt biudžeto lėšų, 2004 m. gegužės 19 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 592 „Dėl asignavimų paskirstymo“ minimaliai mėnesinei algai ir bazinei mėnesinei algai padidinti skirta 896,3 tūkst. Lt, 2004 m. birželio 22 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 768 „Dėl lėšų skyrimo“ įrangai įsigyti skirta 50 tūkst. Lt ir 2004 m. liepos 29 d. ir gruodžio 20 d. Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos pažymomis Nr. 138–VP ir 308–VP sąmata papildyta viršplaninėmis pajamomis 6602 tūkst. Lt. Iš viso biudžeto lėšų skirta 37 220,3 tūkst. Lt, iš to skaičiaus išlaidoms – 33 204,3 tūkst. Lt, turtui įsigyti – 4 016,0 tūkst. Lt. Pagal programas:

Aukščiausiosios kvalifikacijos specialistų rengimas – kodas 1.1 – 15 880,3 tūkst. Lt, iš to skaičiaus išlaidoms – 15 359,3 tūkst. Lt, turtui įsigyti – 521,0 tūkst. Lt

Studentų rėmimo plėtra – kodas 1.2– 4 716,0 tūkst. Lt, iš to skaičiaus išlaidoms – 4 716,0 tūkst.

Specialioji programa - kodas 88.8. – 16 624,0 tūkst. Lt, iš to skaičiaus išlaidoms – 13 129,0 tūkst. Lt, turtui įsigyti – 3 495,0,0 tūkst. Lt

Universitetas gavo ir panaudojo visas lėšas, gautų asignavimų ribose.

Audito metu nustatyta

Pažeidžiant 2002 m. birželio 4 d. Lietuvos Respublikos įstatymu Nr. IX-926 patvirtinto darbo kodekso 144 str. 5 d. reikalavimus, darbuotojų, dirbančių vienoje darbovietėje pagal dvi ar daugiau darbo sutarčių, darbo dienos trukmė buvo ilgesnė kaip dvylika valandų. Darbuotojai, dirbantys pagal dvi darbo sutartis 1,5 etatu, papildomai dirbo valandinį darbą ir jų darbo dienos trukmė siekė iki 20,3 valandų.

Pažeidžiant 2002 m. birželio 4 d. Lietuvos Respublikos įstatymu Nr. IX-926 patvirtinto darbo kodekso 147str. 6 p. reikalavimus, darbuotojų valandininkų dirbtas darbo laikas Tęstinių studijų institute nebuvo žymimas Vyriausybės patvirtintos pavyzdinės formos darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose. Darbo laiko apskaita buvo tvarkoma laisvos formos darbo laiko apskaitos kortelėse.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 23 d. nutarimo Nr. 483 (2003-06-25 nutarimo Nr. 828 redakcija) 6.1 p., mokslo darbuotojams, kitiems tyrėjams ir dėstytojams skiriamos iki 75 procentų tarnybinio atlyginimo dydžio priemokos už papildomus darbus. Universitete nėra nurodoma už kokius konkrečius papildomus darbus ar pareigų vykdymą skiriamos priemokos. Nėra laikomasi vienodos priemokų skyrimo tvarkos: priemokos skiriamos tiek procentiniu dydžiu, tiek sumomis. Būdingas didelis priemokų skaičius - vienam darbuotojui buvo skiriama iki penkių priemokų. Priemokos skiriamos už papildomą darbą dirbant tiek pagal pagrindinio darbo sutartis, tiek už papildomą darbą, dirbant pagal papildomo darbo sutartis.

Universitete autorinės sutartys sudaromos su etatiniais universiteto darbuotojais. Universiteto vadovaujantys darbuotojai: rektorius, prorektorai, dekanai, dirbantys universitete 1,5 etato krūviu, papildomai dirbo valandinį darbą, viršydami darbo kodeksu nustatytą darbo dienos trukmę bei gavo priemokas už papildomą darbą dirbdami tiek pagal pagrindinio darbo sutartis, tiek už papildomą darbą dirbdami pagal papildomo darbo sutartis, tuo pačiu tie patys darbuotojai dar buvo ir autorinių kūrinių autoriais, gaunančiais autorinius atlyginimus. Universiteto autorinių sutarčių sudarymo nuostatuose buvo numatytas autorinis atlyginimas paskaitų skaitymui, bet nebuvo nuostatų dėl autorinio atlyginimo dydžio bei autorinių kūrinių poreikio nustatymo. Nesivadovaujant 2003 m. liepos 3 d. Lietuvos Respublikos Finansų ministro įsakymu Nr. 1K-184 patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių pajamų ir išlaidų klasifikacija bei 2004 m. kovo 3 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 280 patvirtinta Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokestį iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo metodika, autorinių paslaugų išlaidas 858,8 tūkst. Lt nepagrįstai priskyrė darbo užmokesčio išlaidoms, o ne prekių ir paslaugų naudojimo išlaidoms. Dėl šios priežasties Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005 m. sausio 1 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) darbo užmokesčio kasines ir faktines išlaidas parodė 858,8 tūkst. Lt didesnes, o kitų paslaugų kasines ir faktines išlaidas parodė 858,8 tūkst. Lt mažesnes.

Pažymėtina, kad universitetas 2005 m. biudžeto išlaidų sąmatoje autorinių paslaugų išlaidas numatė kitų paslaugų išlaidų straipsnyje. Be to, 2005 m. balandžio 6 d. rektorius įsakymu Nr. V-151 naujai patvirtino autorinių sutarčių sudarymo nuostatus ir 2005 m. balandžio 12 d. rektorius įsakymu Nr. V-154 sudarė autorinių sutarčių priežiūros komisiją.

Vadovaujantis 1998 m. gegužės 12 d. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 9str.2d. (2001-11-07 galiojusios įstatymo redakcijos 10str.2d.) bei 2000 m. kovo 21 d. Lietuvos Respublikos aukštojo mokslo įstatymo Nr. VIII-1586 11str.2d., universitetas valstybės turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja patikėjimo teise. Atliekant auditą, buvo nustatyta, kad universitetas 2001 bei 2003 metais, vykdydamas Aukščiausios kvalifikacijos specialistų ruošimo specialiąsias programas, nuo 2001 metų finansuojamas valstybės biudžeto lėšomis, įsigijo nekilnojamąjį turtą. Įsigytas 3214,46 m² pastatas (unikalus Nr. 29/ 980-0154-01-7) bei 15365/16030dalis 16030,18 m² pastato (unikalus Nr.29/972-0160-01-9), esantys Šiaulių mieste, Architektų g. 1. Valstybinėje įmonėje Registrų centras šio nekilnojamo turto valdymas nepagrįstai buvo įregistruotas universiteto nuosavybės teise. Kadangi minėti pastatai buvo įsigyti už valstybės lėšas, šie nekilnojamieji daiktai turėjo būti įregistruoti kaip valstybės nuosavybė, universiteto valdoma patikėjimo teise. Į audito metu pateiktas rekomendacijas dėl pastato valdymo formos perregistravimo, universitetas neatsižvelgė.

Vadovaujantis 2001 m. kovo 16 d. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr.70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 240 p., nebaigtų objektų rekonstravimo sąnaudos metų pabaigoje nenurašomos, bet perkeliamos į kitus metus. Šiaulių universitetas, atstovaujamas rektoriaus Vinco Lauručio ir UAB „ALFVA“ 2004-01-09 sudarė statybos rangos sutartį Nr. 2004/-01/ 06-200, pagal kurią numatė atlikti universiteto Socialinių mokslų fakulteto valgyklos, esančios Architektų g.1, Šiauliai, patalpų rekonstrukcijos darbus už 2626,0 tūkst. Lt. Darbus numatė pradėti 2004-01-09 ir baigti 2005-07-01. Audito metu nustatyta, kad 2004 m. atlikta rekonstravimo darbų už 1695,9 tūkst. Lt. 2004 m. fakulteto valgyklos rekonstravimo darbai nebuvo baigti. Nebuvo atliktas objekto priėmimas, kuris numatytas sutartyje, nes darbų pabaigimo terminas 2005-07-01. Universitetas, 2004 metų pabaigoje, nevykdant 2001 m. kovo 16 d. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr.70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 240 p. reikalavimų, nebaigtų objektų rekonstravimo sąnaudas ne perkėlė į kitus metus, o nurašė ir atliktų darbų verte padidino Socialinių mokslų fakulteto pastato vertę ir tuo pačiu padidino universiteto ilgalaikio turto vertę metų pabaigai. Dėl to metinės finansinės atskaitomybės Išlaidų sąmatų vykdymo 2005 m. sausio 1d. balanse (forma Nr.1) ilgalaikio turto likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje įrašytas 1695,9 tūkst. Lt didesnis, o išlaidų iš biudžeto likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje įrašytas 1695,9 tūkst. Lt mažesnis. Išlaidų sąmatų vykdymo 2005 m. sausio 1d. balanso (forma Nr.1) aktyvo dalis nepakito. Taip pat, šia suma

įrašyta Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2005 m. sausio 1d. apyskaitoje (forma Nr.3) didesnė įsigyto ilgalaikio turto vertė.

Audito metu nustatyta, kad universitetas kreditorinį įsiskolinimą 220,7 tūkst. Lt UAB „ALFVA“ 2004 metų pabaigai neteisingai įrašė į Debitorinio ir kreditorinio įsiskolinimo 2005 m. sausio 1 d. ataskaitos (forma Nr.6) ilgalaikio materialiojo turto einamojo remonto išlaidų straipsnį ir neįrašė į materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidų straipsnį.

Universitetas 132 tūkst. Lt kapitalo investicijų panaudojo rekonstravimo darbams ir rekonstravimo išlaidas priskyrė ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidoms, bet nevykdant 2001 m. kovo 16 d. Lietuvos Respublikos Finansų ministro įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 30 p. reikalavimo, universitetas atliktų ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimo darbų išlaidomis nepadidino turto (objekto) vertės. Dėl to, metinės finansinės atskaitomybės Išlaidų sąmatų vykdymo 2005 m. sausio 1d. balanse (forma Nr.1) ilgalaikio turto likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje įrašytas 132 tūkst. Lt mažesnis bei Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2005 m. sausio 1d. apyskaitoje (forma Nr.3) įsigyto ilgalaikio turto duomenys ir likutis metų pabaigoje 132 tūkst. Lt mažesni. Audito metu, po metinės finansinės atskaitomybės sudarymo, turto vertė padidinta.

Nevykdant 2001 m. lapkričio 6 d. Lietuvos Respublikos Buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 6 str., universitetas apskaitoje neįregistravo visų ūkinių operacijų. Audito metu nustatyta, kad universitetas neįregistravo 27,9 tūkst. Lt. gautų pajamų, iš nuomininkų gavus pridėtinės vertės mokestį, kuriuo padaryta užskaita sumokėtam pridėtiniam vertės mokesčiui už komunalinius patarnavimus. Taip pat, 21,3 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokų faktinės išlaidos priskirtos pavedimų lėšų faktinėms išlaidoms. Dėl to, metinės finansinės atskaitomybės Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005 m. sausio 1 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) faktinės išlaidos parodytos mažesnės 49,2 tūkst. Lt. Iš to skaičiaus, socialinio draudimo įmokų faktinės išlaidos parodytos 21,3 tūkst. Lt mažesnės ir 27,9 tūkst. Lt prekių ir paslaugų naudojimo faktinės išlaidos parodytos mažesnės, tarp jų komunalinių paslaugų straipsniuose: šildymas – 8,3 tūkst. Lt, elektros energija – 7,2 tūkst. Lt, ryšių paslaugos – 1,0 tūkst. Lt, vandentiekis ir kanalizacija – 0,9 tūkst. Lt, kitos paslaugos – 10,4 tūkst. Lt.

Kiti pastebėjimai

Universiteto Senatas (2003 m. lapkričio 19 d. posėdžio protokolas Nr. 28) ir universiteto rektorius 2003 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. P-160, patvirtino įmokų už studijas dydžius 2004-2005 mokslo metams. Audito metu nustatyta, kad, nesivadovaujant 2004 m. liepos 16 d. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. ISAK-1155, patvirtintomis studijų išlaidomis, universitetas 2004-2005 mokslo metams, patvirtino studijų kainas, kurios, atskirais atvejais, pagal

studijų kryptis, pakopas ir formas buvo didesnės, negu patvirtintos Švietimo ir mokslo ministro įsakymu. Studijų kainos viršijo patvirtintas studijų išlaidas pagal šias studijų kryptis:

- dieninės studijų formos, pirmos studijų pakopos, socialinių mokslų studijų programose iki 790 Lt ir humanitarinių mokslų studijų programose iki 494 Lt;
- vakarinės studijų formos, pirmos studijų pakopos, socialinių mokslų studijų programose iki 582 Lt;
- neakivaizdinės studijų formos, pirmos ir antros studijų pakopų, socialinių mokslų studijų programose iki 1372 Lt, fizinių, humanitarinių, socialinės bei kūno kultūros ir sporto pedagogikos mokslų studijų programose iki 551 Lt.

Pažymėtina, kad 2005 – 2006 mokslo metams studijų įmokų dydžiai patikslinti. Universiteto Senato (2005 m. kovo 16 d. posėdžio protokolas Nr. 40) ir rektorius 2005 m. kovo 18 d. įsakymu Nr. P-464 patvirtintiems įmokų dydžiams pritarė Švietimo ir mokslo ministerija 2005 m. kovo 29 d. raštu Nr. 40-11-R-2756.

Nesivadovaujant 2000 m. liepos 11 d. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo Nr. VIII-1821 5 str. 1 d. bei 2001 m. gegužės 14 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 543 patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 79 p. reikalavimu, nepatiksino sąmatos specialiosios programos (kodas 8.88) materialiam ir nematerialiam turtui įsigyti ir skirtas lėšas 40,8 tūkst. Lt panaudojo prekių ir paslaugų išlaidoms.

Nesivadovaujant 2004 m. balandžio 29 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 526 patvirtintų tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklių 6 p. reikalavimu, universiteto darbuotojai, 2004 m., grįžę iš komandiruočių užsienyje, neteikė veiklos ataskaitų. Universitetas atsižvelgė į audito metu pateiktas rekomendacijas ir 2005 m. sausio 21 d. rektoriaus įsakymu Nr. V-88 papildė ir pakeitė tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo tvarką.

Universitetas atsižvelgė į audito metu pateiktas rekomendacijas dėl universiteto Tęstinių studijų instituto nuostatų. Tęstinių studijų instituto nuostatus patikslino 2004 m. kovo 16 d. universiteto Senato posėdyje (protokolas Nr. 40).

Universitete nebuvo nustatyta strateginio veiklos plano rengimo ir atsiskaitymo tvarka. Universitetas atsižvelgė į audito metu pateiktas rekomendacijas ir 2005 m. sausio 11 d. rektoriaus įsakymu Nr. V-79 nustatė strateginio veiklos plano rengimo ir atsiskaitymo tvarką bei sudarė strateginio planavimo grupę.

Siekiant sumažinti riziką išlaidų sąmatos vykdyme bei lėšų panaudojime pagal paskirtį, universitetas atsižvelgė į audito metu pateiktas rekomendacijas ir 2004 metų rugsėjo 3 d. rektoriaus įsakymu Nr. V-2 patvirtino išlaidų priskyrimo pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius tvarką.

Audito siūlymai

1. Neviršyti 2002 m. birželio 4 d. Lietuvos Respublikos įstatymu Nr. IX-926 patvirtinto darbo kodekso 144 str. 5 d. reikalavimo, dirbant pagal dvi ar daugiau darbo sutarčių, dvylikos valandų darbo dienos trukmės.

2. Tęstinių studijų institute darbo laiko apskaitą žymėti 2004 m. sausio 27 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 78 patvirtintos formos darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose.

Apie rekomendacijų įvykdymą prašome informuoti Valstybės kontrolės Finansinio audito 10 - ąjį departamentą (adresu – Respublikos 62, LT 35158 Panevėžys) iki 2005 m. birželio 1 d.

Finansinio audito 10-ojo departamento

Direktorius

Vaidotas Šukys

Vyresnioji valstybinė auditorė

Vida Kanapeckienė

Vyresnioji valstybinė auditorė

Aleksandra Galvelienė

Susipažinome:

Šiaulių universiteto rektorius

Vincas Laurutis

Vyriausioji finansininkė

Vilma Lazdauskienė